

Reanimacija javnog gradskog prostora u Varaždinu

Šerbetar, Patricia

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:710180>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-02**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN**

ZAVRŠNI RAD 274/GR/2016.

**„REANIMACIJA JAVNOG PROSTORA U
VARAŽDINU“
„RENEWAL OF VARAZDIN'S PUBLIC SITE“**

Patricia Šerbetar, 5139/601

Varaždin, rujan 2016.

**SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN**

ZAVRŠNI RAD 274/GR/2016.

**„REANIMACIJA JAVNOG PROSTORA U
VARAŽDINU“
„RENEWAL OF VARAZDIN'S PUBLIC SITE“**

Student:

Patricia Šerbetar

Mentor:

dipl. ing. Antonija Bogadi, dia.

Varaždin, rujan 2016.

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za graditeljstvo		
PRISTUPNIK	Patricia Šerbetar	MATIČNI BROJ	5139/601
DATUM	20.8.2016.	KOLEGIJ	Prostorno planiranje i urbanizam
NASLOV RADA	Reanimacija javnog gradskog prostora u Varaždinu		

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Renewal of Varaždin's public site
-----------------------------	-----------------------------------

MENTOR	Antonija Bogadi	ZVANJE	predavač
--------	-----------------	--------	----------

ČLANOVI POVJERENSTVA	1. dr.sc. Božo Soldo, redoviti profesor
	2. dr.sc. Lovorka Gotal Dmitrović
	3. Antonija Bogadi, predavač
	4. _____
	5. _____

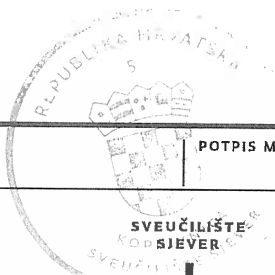
Zadatak završnog rada

BROJ	274/GR/2016
------	-------------

OPIS
Pristupnica u radu treba analizirati literaturu o značaju javnog gradskog prostora za ekonomski i društveni razvoj grada te izdvojiti današnje trendove u korištenju javnih prostora. Polazeći od stajališta da su javni prostori izravno dostupni građanima te da su ulice aktivan medij kroz koji se stvaraju socijalni identiteti i memorija mjesta, pristupnica treba identificirati javni prostor grada čiji kapaciteti nisu dovoljno iskoristeni te predložiti projekt reanimacije. Pristupnica treba izraditi urbanističku analizu odabranog prostora, stvoriti i argumentirati projektni zadatak te predložiti urbanističko rješenje sa kartama namjene prostora, parcelacije, karte zelenih površina i karte prometa.

ZADATAK URUČEN

23.09.2016.

POTPIS MENTORA

[Signature]

PREDGOVOR

Javni prostori su fizički prostori u kojima se reflektiraju kultura, običaji, osobne impresije, javne vrijednosti i svakodnevne prakse jednog društva u trenutnom vremenu. Oni su zajedničko dobro gdje se javnost ispoljava i postoji. Razlikuju se po tipu izgrađenosti, stupnju opremljenosti sadržajem, načinu korištenja te po razumijevanju pojma javnosti (centralno značenje za njihovo određenje). Javne površine posjeduju svoj vlastiti sadržaj, vlastitu upotrebnu vrijednost koja je često raznolika i s odlikama funkcionalne neodređenosti. Komercijalna i javna sfera preklapaju se. Interes za izlazak u javni prostor imaju i građani i ponuditelji usluga koji posluju uz njegov rub. Način korištenja može dominirati te tako obilježiti neki javni prostor, ali ta funkcija nikada ne bi trebala biti jedina ili isključiva. Javni prostori su se danas odvojili od akademske definicije kojom je obilježen pojam trga ili ulice. Javlja se nove vrste javnih prostora i novi oblici njihova korištenja, koji trebaju zadovoljiti različite interese kod ljudi koje izmiču planerskoj kontroli i projektantskom određenju. Socijalizacija (nenametljiva i slobodna) glavni je u promišljanju smisla i uloge javnoga prostora u suvremenome društvu u čijem se okrilju susreću svi socijalni slojevi stanovništva i gdje vladaju potpune demokratske slobode okupljanja i ponašanja.

Ovaj Završni rad bavi se preuređenjem i obnovom javnog gradskog prostora na Trgu Matije Gupca u Varaždinu. Kroz rad se analizira literatura o značaju javnog gradskog prostora za ekonomski i društveni razvoj. Također se u radu izdvajaju današnji trendovi u korištenju javnih prostora. Obrađuje se činjenica da su javni prostori izravno dostupni građanima te da su ulice aktivan medij kroz koji se stvaraju socijalni identiteti i memorija mjesta. Novostečene informacije u radu se primjenjuju za stvaranje tj. reanimaciju javne površine na odabranoj javnoj parceli s nedovoljno iskorištenim prostorom. Uz izrađenu urbanističku analizu odabranog prostora, stvara se i argumentira projektni zadatak.

SAŽETAK

Tema i naslov mojeg rada je reanimacija javnog gradskog prostora u Varaždinu i njezin primjer na odabranoj parceli čiji kapaciteti nisu dovoljno iskorišteni.

U uvodnom se dijelu opisuju dijelovi projekta te što oni sadrže. Nakon uvoda, prije razrade zadanog projekta navode se i objašnjavaju pojmovi potrebni za spomenuti projekt. Tu se govori o javnom prostoru općenito, njegovom značaju za društvo, grad i ekonomiju i kako i tko ga koristi. Opisuje se zeleni javni prostor odnosno park te njegova povijest, dizajn te korištenje za aktivnu ili pasivnu rekreaciju. Također se tu govori o uređenju javnih prostora i njihovoj obnovi. Prije samog prikaza projekta opisuje se postojeće stanje parcele koju sam koristila za projekt. Taj se opis sastoji od opisa prednosti i nedostataka parcele koji je nadopunjen sa slikama. Isto tako sastoji se od izvadaka iz generalnog urbanog plana i geoportala. Sam projekt sadrži tekstualni opis ideje reanimacije sa datim grafičkim primjerima. Osim prijedloga urbanističkog rješenja tu se još nalaze i karte namjene prostora, parcelacije, karte zelenih površina i karte prometa. U zaključku se iznose činjenice zbog čega smatram projekt održivim i važnim za današnje društvo.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. JAVNE POVRŠINE	2
2.1. JAVNI GRADSKI PROSTOR	2
2.2. ZNAČAJ JAVNOG PROSTORA	5
2.3. KORIŠTENJE JAVNIH PROSTORA	8
2.4. JAVNI ZELENE POVRŠINE – PARK.....	9
2.4.1. POVIJEST PARKA	11
2.4.2. DIZAJN PARKOVA.....	12
2.4.3. PODRUČJE AKTIVNE I PASIVNE REKREACIJE	13
2.4.4. REKREACIJSKI PARK.....	13
2.5. UREĐENJE ZELENIH PROSTORA DANAS.....	14
2.6. OBNOVA JAVNIH PROSTORA.....	15
3. REANIMACIJA JAVNOG GRADSKOG PROSTORA U VARAŽDINU	17
3.1. OPIS POSTOJEĆEG STANJA	17
3.2. IZVOD IZ GENERALNOG URBANISTIČKOG PLANA GRADA VARAŽDINA.....	21
3.3. OPIS PROJEKTA	24
3.4. KARTA PARCELACIJE	30
3.5. KARTA PROMETA (PARTER).....	31
3.6. KARTA PROMETA (P-1)	32
3.7. KARTA NAMJENE	33
3.8. KARTA ZELENE INFRASTRUKTURE	34
3.9. KARTA KRAJOBRAZA.....	35
4. ZAKLJUČAK.....	36
5. LITERATURA.....	37

POPIS SLIKA

Slika 1 Što čini javni prostor odličnim mjestom? (Project for public spaces):.....	3
Slika 2 Central Park u New Yorku (Traveldigg)	5
Slika 3 Stanley Park u Vancouveru (Huffingtonpost).....	6
Slika 4 Primjer pasivnog parka (NYC parks)	9
Slika 5 Ulično zelenilo (J.P. Urbanizam).....	10
Slika 6 Primjer rekreacijskog parka (Keystone fund).....	13
Slika 7 Rekreacijski park iz zračne perspektive (Choose Chicago).....	14
Slika 8 Primjer neiskorištenog prostora grada (Landscape Architecture).....	16
Slika 9 Ortofoto snimka parcele (geoportal)	17
Slika 10 Istočni prilaz parceli	18
Slika 11 Ruševna zgrada na parceli.....	19
Slika 12 Prometnica oko parcele	19
Slika 13 Zelena infrastruktura na parceli	20
Slika 14 Izvadak iz GUP-a	21
Slika 15 Izvadak iz GUP-a (namjena).....	21
Slika 16 Izvadak iz GUP-a (promet).....	22
Slika 17 Primjer dječjeg igrališta na gumenoj podlozi (Landscape Architecture Works)	25
Slika 18 Skatepark (City of Gladwin).....	25
Slika 19 Sprave za rekreiranje starijih osoba (Poreština)	26
Slika 20 Penjanje za djecu (Riviera Crikvenica).....	26
Slika 21 Penjanje za odrasle (Roping poligon).....	27
Slika 22 Primjer prohodnog krova (Archdaily).....	27
Slika 23 Prohodni krov i stakleni zid (Archdaily).....	28
Slika 24 Primjer pametne klupe u Londonu (Senergy)	28

1. UVOD

Ovaj se završni rad temelji na izradi urbanističkog plana reanimacije javnog gradskog prostora koji se nalazi na sjevernom dijelu grada Varaždina. Planirani prostor je bogat, koliko zelenim površinama, drvećem, toliko i površinama za sport, rekreaciju i socijalizaciju ljudi što navodi ljude da uživaju svoje slobodno vrijeme u blagodatima grada.

Prvi se dio ovog projekta odnosi na postojeće stanje odabrane parcele. Definira se prostor te granice katastarskih čestica koje se na tom prostoru nalaze. Analiziraju se svi nedostaci i prednosti parcele, prometni prilazi te sadržaj koji se nalazi u njezinoj neposrednoj blizini.

Nakon analize postojećeg stanja parcele, započinje drugi dio projekta. Uz pomoć podataka dobivenih iz spomenute analize izrađuje se prijedlog rješenja reanimacije javnog gradskog prostora. Osim tekstualnog opisa, prijedlog se sastoji i od grafičkih prikaza rađenih u AutoCAD-u. Ti su grafički prikazi sastoje od pet glavnih dijelova tj. od pet karti, a to su: karta namjene prostora, karta parcelacije, karta prometa, karta zelenih površina i karta krajobraza. Kartom namjene prostora, u mjerilu 1:500, određuju se svi dijelovi parcele, odnosno koja je namjena nekog dijela te parcele. Njome su prikazani objekti, koje površine spadaju pod promet, a koje se površine koriste za rekreaciju i sport te o kakvoj vrsti sporta se radi na pojedinoj površini. Karta parcelacije, u mjerilu 1:500, definira granice parcele, te prikazuje razliku između granice parcele postojećeg stanja i novonastale granice. Na karti prometne infrastrukture, u mjerilu 1:500, podijeljene su prometne površine u odnosu na vrstu prometa koji se odvija na njima, a to su kolni promet, promet u mirovanju, pješački i biciklistički promet, staze za rolanje, skate-nje, trčanje. Karta zelenih površina, u mjerilu 1:500, određuje površine parka, zelenih krovova i zelenih krovova s fotonaponskim ćelijama te karta krajobraza u mjerilu 1:500 prikazuje hortikulturno uređenje površine, odnosno smještaj pojedine vrste drveća, grmlja.

Prije izlaganja prijedloga reanimacije odabranog javnog prostora, treba definirati javnu površinu te koji je njezin značaj za socijalni i ekonomski razvoj. Isto tako, treba se osvrnuti na korištenje javnog prostora i njegovu obnovu te obrazložiti ponekim primjerima.

2. JAVNE POVRŠINE

2.1. JAVNI GRADSKI PROSTOR

Javna površina je prostor dostupan svim građanima. Javnom se površinom smatraju površine kojima upravlja Grad, odnosno ulice, ceste, trgovi, javni prolazi, mostovi, pothodnici, nathodnici, nogostupi i javne zelene površine. Javni prostor može biti mjesto okupljanja ili dio susjedstva, centar grada, riva ili neki drugi prostor unutar javnog djelovanja koji pomaže u promicanju socijalne interakcije i osjećaja zajednice.

- Karakteristike dobro uređenih javnih prostora su:

1. Promiče ljudski kontakt i društvene aktivnosti.
2. Siguran je, prijatan, i prilagodljiv za sve korisnike.
3. Ima dizajn i arhitektonske značajke koje su vizualno zanimljive.
4. Potiče sudjelovanje u životu zajednice.
5. Odražava lokalnu kulturu ili povijest.
6. Dobro se odnosi prema korisnicima.
7. Dobro je održavan.
8. Ima jedinstven i poseban karakter.

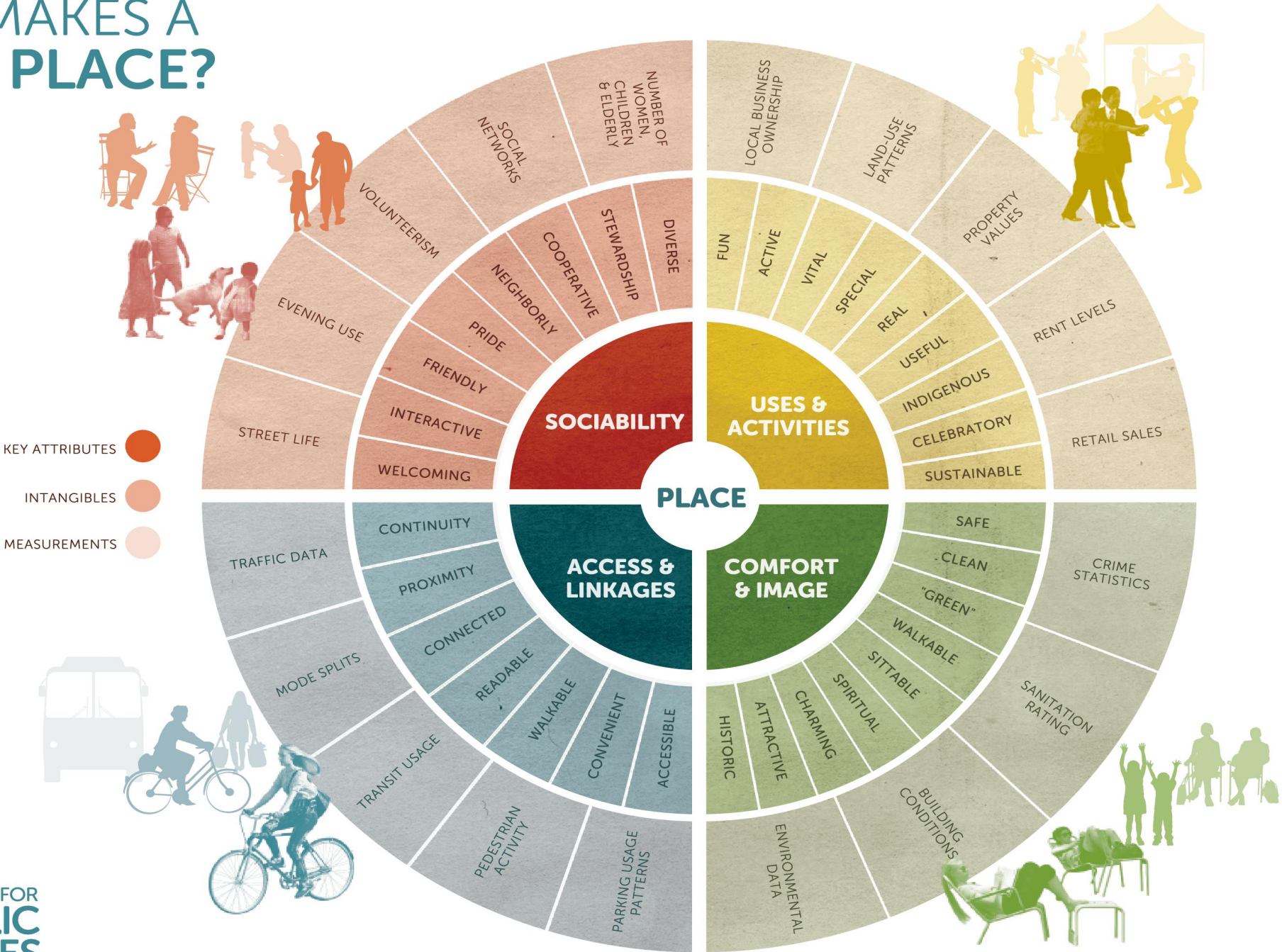
Uspjeh pojedinog javnog prostora nije samo u rukama arhitekta, urbanog dizajnera ili urbanista, on se oslanja i na ljude koji se prilagođavaju tom prostoru, koriste ga i njime upravljaju. Ljudi čine mjesta, a ne mjesta ljude. Javni prostori nude mnoštvo prednosti, neke od njih su: osjećaj pripadnosti ubrzanom sceni ulica, terapijski učinak mirnog provođenja vremena u parku na klupi, to su mjesta gdje ljudi mogu prikazati svoju kulturu i identitet te postaju svjesniji o raznolikosti i različitosti, daju mogućnost djeci i mladima da se druže, igraju... Sve su to važne prednosti koje pridonose kreiranju osjećaja lokalne privrženosti koja je temelj osjećaja zajednice. Korištenje javnih površina varira ovisno o dobu dana i dana u tjednu te je povezano time što je u ponudi na određenom mjestu u određeno vrijeme. Na primjer u centru nekog grada postoji jasni ritam dana; stariji ljudi dominiraju na središnjem tržištu ujutro, djeca i odrasli na kraju školskog ili radnog dana, dok mladi dominiraju noću. Javni prostori su određeni i posebni resurs za ljude koji su u potrazi za druženjem s drugima. Istovremeno, javni prostori pomažu humanizirati urbani okoliš promicanjem života izvan zgrada. Osim što imaju veliki značaj za socijalizaciju ljudi, oni su veoma korisni i u ekonomskom svijetu tj. u dobro uređenom javnom prostoru kreću se veće skupine ljudi koje

su nesvjesno privučene u okolne trgovine, kafiće i slično. Javni se prostor može kategorizirati prema funkciji u šest funkcionalnih tipova:

1. Područja zaštite prirodnih bogatstava – uključuje životinjska i vegetacijska staništa, zelene koridore, grebene
2. Vanjska rekreacija:
  - a) aktivna – parkovi, igrališta, plaže, staze
  - b) pasivna – trgovi, mjesta za sjedenje, arboretumi
3. Upravljanje resursima – šumama, ribnjacima, poljoprivrednim zemljištima
4. Zaštita javnog zdravlja i sigurnosti – poplavnih područja, močvara, područja na kojima je nemoguće graditi ili područja s ograničenjima za razvoj, uključujući strme padine, visoke podzemne vode i slično.
5. Područja koja oblikuju karakter zajednice – prednja, stražnja i bočna dvorišta, urbani trgovi, zelena područja, otvoren prostor čiji se cilj odnosi na razvoj.
6. Povijesne ili arheološke površine – borilišta, povijesne građevine i tereni, povijesni okruzi, zeleni gradovi.

Slika 1 Što čini javni prostor odličnim mjestom? (Project for public spaces):

WHAT MAKES A GREAT PLACE?

2.2. ZNAČAJ JAVNOG PROSTORA

Svi znamo da je javni prostor od velike važnosti za gradove. Zašto? Postoje mnogi kriteriji za utvrđivanje javnog prostora. Općenito govoreći, javni prostor je mjesto koje je dostupno javnosti u bilo koje doba dana, kao što su parkovi, plaže, trgovi, ceste nogostupi itd. Ovi prostori svi imaju različite funkcije i lako se mogu vidjeti u prostornim uvjetima. Ipak, uz napor zajednice, mogu se pretvoriti u žive, kreativne prostore koji zbližavaju ljude. Iako postoji mnogo razloga zašto je javni prostor važan, ovo je prvih pet:

- Koristi našem zdravlju – u gradovima ili takozvanim „betonskim džunglama“ javni prostori kao što su parkovi stvaraju opuštajuću i pozivajuću atmosferu u koju ljudi mogu doći i smanjiti pritisak od svojih napornih dnevnih rutina kod kuće i na poslu bilo opuštanjem ili fizičkom aktivnošću. Isto tako parkovi mogu ublažiti zagađen zrak, klimu i zagađenje vode koja je svuda oko nas. Neki od najpoznatijih urbanih javnih parkova su Central park u New Yorku, Stanley park u Vancouveru, Mount Royal u Montrealu.

Slika 1 Central Park u New Yorku (Travelidigg)

Slika 2 Stanley Park u Vancouveru (Huffingtonpost)

- Pomaže izgraditi osjećaj zajednice, građanskog identiteta i kulture – sam javni prostor ne čini zajednicu. Građani koji pokreću i sudjeluju u stvaranju zajedničkih aktivnosti i događanja čine zajednicu, ili ono što projekt javnih prostora naziva „djelotvorani proces kapitalizacije imovine lokalne zajednice, inspiracije i potencijal za poboljšanje kvalitete zdravlja, sreće i blagostanja ljudi“. Uspješan javni prostor može potaknuti i privući građane da se okupe i komuniciraju u tom prostoru. Usporedite park koji je prostran, ima dosta prostora za sjedenje i zelenila kako bi privukao građane, u odnosu na prljavu okolinu, prepunu smećem u koju nije dovoljno uloženo ili se ne koristi mudro. Dok zajednica zaista može biti stvoren bilogdje, postoji potreba za prostorom koji je otvoren i dostupan, tako da se projekti zajednice imaju gdje održavati.
- Ima sposobnost povećati ekonomski rast – ukoliko je javni prostor dobro uređen te se nalazi na poželjnoj lokaciji privlačit će veliki broj ljudi što naravno povećava posjećenost i okolnih radnji, trgovina i kafića. Povećava se potrošnja, dolazi do potrebe većeg broja radne snage.
- Može transformirati potraćen prostor – postoje napuštene gradske parcele, koje ničemu ne služe, umanjuju estetiku grada. Pretvaranjem takvog neiskorištenog prostora u javne površine povećava se kvaliteta življenja te grad postaje bogatiji novom destinacijom za socijalizaciju i rekreaciju ljudi.
- Javni prostori, ako su dobro korišteni i dizajnirani, mogu gradu dati karakter te povećati arhitektonsku raznolikost – posebice u urbanim sredinama, gdje vladaju neboderi, a beton je glavni građevni materijal, mrvica boje, poneka atrakcija zajednice ili instalacije javne umjetnosti mogu napraviti veliku razliku u gradu. Urbani park je praktičan prostor kako za zaposlenike tako i za turiste koji služi za predah i druženje među posađenim cvijećem i drvoredima.

Veća rasprostranjenost parkova i perivoja osim doprinosa kulturi grada, također doprinosi kvaliteti života njegovih stanovnika, jer može ublažiti i upiti dio emisije stakleničkih plinova

iz sektora transporta. Ovime se ne smatra kako zelene zone rješavaju problem neefikasnog gradskog transporta i zagušenja prometa. Za to je potreban veći fokus na taj sektor i rješenja koja nude pristupačnost transporta s manjom potrošnjom fosilnih goriva od automobila, ali zelene zone tu shvaćamo kao korisnu i vrijednu pripomoć. Parkovi, trgovi te javni zeleni prostori novog doba u gradovima, trebali bi biti funkcionalni čovjeku, ali i podržavati ostali živi svijet u gradovima. Uloga im je podignuti kvalitetu življenja u prostoru, ali i stvoriti prostor koji ima razinu umjetničkog dijela čemu teži ideja krajobrazne arhitekture i drugih umjetnosti. Grad prema parku može postati prepoznatljiv, park može biti turistička i prostorna znamenitost, mjesto edukativnih seminara na temu perivojne arhitekture i povijesti umjetnosti, ekologije, održivog razvoja te urbanizma. Mogu biti istinska mjesta iscjeljenja za grad i njegove stanovnike. U zelenim prostorima gradova isprepliću se ekološke, socijalne i ekonomske koristi održivog razvoja.

2.3. KORIŠTENJE JAVNIH PROSTORA

Javni prostor je mjesto gdje ljudi vole provoditi vrijeme ne radeći ništa posebno i uživajući u ambijentu. One se koriste za aktivnu ili pasivnu rekreaciju, dok je njihov utjecaj istovremeno i indirektan jer samim svojim prisutnošću utiču na podizanje kvalitete urbane sredine. Kategoriziraju li se vrijednosti otvorenog prostora sa sociološkog stajališta: građanski i društveni kapital, kulturni izričaj, gospodarski razvoj, obrazovanje, zelene infrastrukture, javno zdravstvo, rekreacije i urbane forme. Dodatni korisni aspekti urbanog otvorenog prostora mogu se objasniti tako da njegovu vrijednost usporedimo s drugim granama urbanog razvoja. Jedna studija kategorizira te mjere vrijednosti u šest skupina: korisnost, funkciju, kontemplativnost, estetiku, rekreaciju i ekologiju. Ove kategorije odnose se na vrijednosti kojima urbani prostor doprinosi razvoju grada. Konačne tri navedene vrijednosti; estetska, rekreacijska i ekološka, su u suštini iste kao i vrijednosti koje čine urbane otvorene prostore svjesno vrijednima građanima. Studija provedena u Australiji daje uvid u to kako postoji povezanost između razvoja zajednice/ sigurnost zajednice i prirodnog otvorenog prostora unutar zajednice. Javne površine omogućuju članovima zajednice da se uključe u društvene djelatnosti i omogućuju širenje društvenih mreža i razvoj prijateljstva. Kako ljudi postaju sve više socijalni, smanjuju percepciju straha i nepovjerenja te omogućavaju osjećaj zajedništva. Otvoreni urbani prostor često je cijenjen jer pruža razne rekreacijske mogućnosti. Rekreacija u gradskom otvorenom prostoru može uključivati aktivni odmor (kao što su organizirane sportske i individualne vježbe) ili pasivni odmor, u što se podrazumijeva sama činjenica da ste na otvorenom prostoru. Vrijeme provedeno u urbanom otvorenom prostoru za rekreaciju nudi predah od urbane sredine. Parkovi i druga područja javnog otvorenog prostora pružaju lokalne destinacije za šetanje i vožnju biciklom, te neku drugu aktivnost. Oni osiguravaju izloženost prirodi koja može biti okrepljujuća i služiti pozitivnim mentalnim zdravstvenim beneficijama. To su mjesta za socijalne interakcije koja su temelj za stvaranje i održavanje kohezije zajednice i izgradnje društvenog kapitala. Upravo se iz tog razloga javni prostori mogu smatrati i društvenim prostorima. Za djecu i mlade obitelji, parkovi mogu osigurati mjesto za susrete, a djecu potaknuti da sudjeluju u fizičkim i društvenim igrama. Unapređivanje javnih otvorenih prostora je stoga važan čimbenik u promicanju aktivnog života i pružanju značajne fizičke, psihološke i socijalne pogodnosti za zdravlje pojedinca i zajednice. Za djecu i mladež, javni otvoreni prostor nije samo mjesto za igru na otvorenom, već i za druženje, istraživanje te kontakt s prirodom. Parkovi sa prirodnim okruženjima mogu također potaknuti veće korištenje i pružaju bolje zadovoljavajuća iskustva. Uzimajući u obzir uspješne javne

prostore, postaje sasvim jasno da su ti prostori stekli svoju privlačnost iz činjenice da oni osiguravaju širok raspon različitih ljudskih aktivnosti, a da su te aktivnosti uglavnom dobro integrirane. Formula za projektiranje života u javnim prostorima stoga je da se složena i integrirana priroda ljudskih djelatnosti u gradu uzima kao polazna točka. Da bi jedan takav park funkcionirao i bio održiv treba uzeti u obzir potrebe ljudi raznih dobnih skupina i ljudi različitih interesa. Upravo ću se takvom vrstom projekta baviti u ovom radu.

Slika 3 Primjer pasivnog parka (NYC parks)

2.4. JAVNI ZELENE POVRŠINE – PARK

Za razliku od ostalih javnih gradskih prostora, zelene površine su potpuno pokrivene vegetacijom. Park je područje prirodnih, polu-prirodnih ili zasađenih prostora izdvojen za ljudski užitek i rekreaciju ili za zaštitu divljih životinja i prirodnih staništa. Može se sastojati od travnatim područja, stijena, tla i drveća, ali može sadržavati i zgrade i druge konstrukcije, kao što su spomenici, fontane ili igrališta. Krajolik urbanih otvorenih prostora može biti u rasponu od igrališta na vrlo održavanim okolinama do relativno prirodnih krajolika. Raznovrsne uloge zelenila (zdravstvena, socijalna, estetska, kulturna, edukativna, itd.) unapređuju kvalitetu života u gradu. Da bi bile dostupne stanovnicima grada, zelene površine trebaju biti dobro uklopljene i ravnomjerno raspoređene u tkivu grada. S obzirom na gomilanje ekoloških i socijalnih problema u sve napućenijim gradovima, zelene gradske zone

zaista postaju ključna mjesta urbanih prostora, srca gradova iz kojih kola životna energija i za ostala područja. Javne zelene površine su uređene u skladu s urbanističkom usvojenom dokumentacijom. Zemljište namijenjeno za javne zelene površine može biti različitog stupnja.

Osnovne javne zelene površine čine:

- Centralni gradski park
- Sportski parkovi
- Parkovi specijalne namjene
- Šetališta- linearno zelenilo
- Ulično zelenilo
- Park – šume
- Rekreativne površine

Slika 4 Ulično zelenilo (J.P. Urbanizam)

Mnogi parkovi imaju staze za šetnju, biciklizam i ostale aktivnosti. Neki parkovi su izgrađeni uz vodu ili vodotok. Takvi parkovi mogu sadržavati plažu ili pristanište brodova. Najmanji parkovi su najčešće oni u urbanim područjima, gdje park može činiti samo gradski blok ili još manji prostor. Urbani parkovi često imaju klupe za sjedenje te mogu sadržavati stolove za piknik i roštilj. Parkovi imaju različite propise u vezi toga da li psi mogu biti dovedeni u park:

neki parkovi zabranjuju pse; neki parkovi ih dopuštaju uz ograničenja (na primjer: korištenje uzice); a neki parkovi, koji se nazivaju "Pseći park" dopuštaju psima da trče bez uzice. Najveći parkovi su ogromna prirodna područja, velika stotinu tisuća kvadratnih kilometara s obiljem divljih vrsta i prirodnih obilježja, kao što su planine i rijeke. U mnogim velikim parkovima, kampiranje u šatorima je dozvoljeno uz dopuštenje. Mnogi prirodni parkovi su zaštićeni zakonom, a korisnici će možda morati slijediti ograničenja (npr. zabranjeno je ložiti vatru na otvorenom ili donošenje staklenih boca). Velike nacionalne i sub-nacionalne parkove obično nadzire ranger parka ili parkovni upravitelj. Veliki parkovi mogu imati područja za vožnju kanuom i planinarenje u toplijim mjesecima i, u nekim zemljama sjeverne polutke, cross-country skijanje i snijeg u hladnijim mjesecima.

2.4.1. POVIJEST PARKA

Počeci krajobrazne arhitekture, kao jedne od važnih grana uređenja javnih zelenih prostora, u zapadnoj kulturi vezani su uz stare Rimljane. Na zapadu su uređene i prirodne zelene zone od početka bile vrlo često vezane za zadovoljstvo elite i bogatih, te su u njima uživali kao ogradenim ekskluzivnim prostorima. Običan puk, ukoliko je htio uživati u zelenilu i prirodi, bio je osuđen na odlazak izvan sigurnosti zidina grada. Ovdje se, osobito pri uređenju, na prirodu i okoliš prenose antropocentrični stavovi, teži se prilagođavanju i podređivanju prirode sebi i svojim potrebama. Zelene zone su odraz takvih stavova. Nakon svojevrzne povijesne stanke, u renesansi je vrtni dizajn ponovno oživljen s ostalim umjetnostima. Ekonomska i društvena moć pojedinaca očitovala se i u oblikovanju njihovih parkova. Veličina, grandioznost ploha i volumena u različitim materijalima i kroz različite vrtno elemente iskazivali su bogatstvo, moć i utjecaj nekog tadašnjeg kralja, grofa ili koga drugog u strogo hijerarhijskog društvenoj ljestvici. Primjeri takve krajobrazne arhitekture u europskim zemljama se i danas čuvaju, te su pripojene zgradama i ostaloj arhitekturi toga vremena. Svaki takav park ili ukrasni vrt odražava također i umješnost i kreativnost svojeg autora da izrazi želju vlasnika vrta, kao i uskladi arhitekturu zgrade sa njegovom okolinom. Estetika dizajna krajolika započela je u tim veličanstvenih kućnim parkovima gdje je prirodni krajolik bio uređen od strane krajobraznih arhitekata. Sve većim naseljavanjem gradova, privatni parkovi postala su mjesta za javnost. Pojavom industrijske revolucije parkovi poprimaju novo značenje kao područja izdvojena da sačuvaju osjećaj prirode u gradovima i mjestima. Grad kvantitativno raste, a zeleni prostori nestaju. Javlja se socijalni razlog nastajanja parkova očitovan u potrebi zelenih prostora za zadovoljenje potreba, uglavnom nižih slojeva društva

koji žive u zgnusnutim kućama. Parkovi u tom razdoblju počinju služiti zadovoljavanju rekreacijskih i edukacijskih potreba građanstva, ali i kao prostori odmora i ugone. Glavna primjena urbanih parkova postaje sportska aktivnost. Područja izuzetne prirodne ljepote su proglašena nacionalnim parkovima kako bi se spriječilo njihovo zagađivanje nekontroliranim razvojem.

2.4.2. DIZAJN PARKOVA

Dizajn parka je pod utjecajem namjene i publike, kao i pod utjecajem značajki dostupnosti zemljišta. Park, čiji je cilj pružiti rekreaciju djeci, može sadržavati dječje igralište. Parku, prvenstveno namijenjenom za odrasle, svojstvene su pješačke staze i ukrasno uređenje okoliša. Posebne značajke, poput staza za bicikliste, mogu biti uključene u parku za određene aktivnosti. Dizajn parka ponekad određuje kakvi ljudi će ga koristiti. Šetači se mogu osjećati nesigurno na stazama mješovite upotrebe, gdje dominiraju brzi biciklisti ili konji. Različito uređenje i infrastruktura čak može utjecati na stopu korištenja prema spolu djece. Redizajniranjem dvaju parkova u Beču sugerirano je da bi stvaranjem više poluzatvorenih igrališta u parku moglo potaknuti jednaku uporabu od strane djevojčica i dječaka. Parkovi su dio urbane infrastrukture: za fizičku aktivnost, za obitelji i zajednice da se okupe i druže, ili jednostavno za predah. Istraživanje otkriva da ljudi koji vježbaju na otvorenom, u zelenom prostoru više pridonose svom zdravlju. Pružanje aktivnosti za sve uzraste, sposobnosti i razine primanja važno je za fizičko i mentalno zdravlje javnosti.

2.4.3. PODRUČJE AKTIVNE I PASIVNE REKREACIJE

Parkovi se mogu podijeliti na aktivne i pasivne rekreacijske površine. Aktivna rekreacija je ona koja ima urbani karakter i zahtijeva intenzivan razvoj. To često uključuje kooperativne ili timske aktivnosti, uključujući igrališta, polja za loptanje, bazene, skate parkove. Aktivna rekreacija, kao što su timski sportovi, zbog potrebe da se osigura značajan prostor za okupljanje, obično uključuje intenzivno upravljanje, održavanje i visoke troškove. Pasivna rekreacija, koja se još naziva i "rekreacija niskog intenziteta" je ona koja naglašava aspekt otvorenog prostora parka i omogućava očuvanje prirodnih staništa. Ona obično uključuje nisku razinu razvoja, kao što su područja za piknik, klupe i staze. Mnogi manji parkovi u susjedstvu dobivaju povećanu pozornost i vrednovanja kao značajna sredstva u zajednici i mjesta zakloništa u jako naseljenim urbanim područjima. Pasivna rekreacija obično ne zahtijeva intenzivno upravljanje i može se osigurati uz vrlo niske troškove. Neki upravitelji otvorenog prostora ne pružaju ništa drugo osim staza za tjelesne aktivnosti u obliku hodanja, trčanja, jahanja, brdskog biciklizma, pješačenja u snijegu ili slobodnog skijanja; ili sjedeće aktivnosti, kao što su promatranje prirode, promatranje ptica, slikanje, fotografiranje ili izlet. Ograničavanje parka ili otvorenog prostora na korištenje za pasivnu rekreaciju na svim ili dijelovima područja parka uklanja ili smanjuje teret upravljanja sadržajem aktivne rekreacije i razvijenom infrastrukturom.

2.4.4. REKREACIJSKI PARK

Slika 5 Primjer rekreacijskog parka (Keystone fund)

Slika 6 Rekreativni park iz zračne perspektive (Choose Chicago)

2.5. UREĐENJE ZELENIH PROSTORA DANAS

Prostori koji nemaju neku prepoznatljivu povijesnu vrijednost ili posebne ekološke karakteristike, najčešće se ne štite zakonskim niti nekim drugim posebnim odredbama. Pritom najvažniju ulogu ima svjestan i cjelovit pristup procesu stvaranja i uređenja nekog novog zelenog prostora ili preuređenja starog, osobito ako je riječ o samom centru grada. Taj pristup uključuje sve prije navedene aspekte i vrijednosti koje neki prostor u budućnosti treba sadržavati, a imaju ga građani, nevladine udruge i dio struke koji se ne želi bezuvjetno prepustiti diktatu kapitala. Upravo će na struci vezanoj za ovu problematiku kao što su arhitekti i građevinari, planeri i dizajneri, sociolozi i društveni teoretičari, ostati najveći dio usuglašavanja temeljnih načela uređenja jednog grada. Novi, glavni cilj programa za uređenje javnog prostora je spojiti arhitekturu s biološkim i sociološkim znanostima, te drugih struka koje surađuju s njima. Očekuju se izazovi kojima bi se trebao savladati i prekinuti kreativni zastoj uređenja vanjskog prostora, te omogućiti ulazak novih znanja i suradnji koji bi taj proces učinio održivim. Kako bi se dobila u parku potrebna kvaliteta, umjetničkog djela i funkcionalnog prostora proces oblikovanja, odnosno projektnog planiranja nekog prostora je kompleksan rad te se oslanja na teoriju krajobraznog oblikovanja. Ona proučava elemente krajobraza: plohe, volumeni, linijski elementi, te njihove karakteristike i značajke: boja, oblik,

volumen, sintaktični oblici, na koji način se javlja red u krajobrazu, te kontrast. Simbolizam u krajobraznom oblikovanju proučava sintaktičke postupke, odnosno na koji način se artikulira forma u krajobraznom oblikovanju, kako se stvara oblik, također proučava odnos krajobraznog oblikovanja i arhitekture. Investitori za uređenje nekog prostora trebali bi imati u vidu da preuređeni prostor odražava vrijednosti zbog kojeg će jednog dana biti možda i vrijedan dio novog identiteta grada i ujedno pridonijeti njegovoj održivosti. To bi trebala biti i prioritarna težnja kako politici uređenja prostora tako i timu koji radi na dizajnu uređenja nekog prostora, od arhitekta, krajobraznog arhitekta, urbanista, permakulturiste pa sve do financijera, kao i građanstva koje također sudjeluje u odlučivanju o tome. Daljnje educiranje građana o mogućnostima njihovog uključivanja u odlučivanje o uređenju javnog prostora također ima značajnu ulogu.

2.6. OBNOVA JAVNIH PROSTORA

Obnova urbanih javnih prostora odnosi se na: poboljšanje uličnog prometa, zamjenu prostorne funkcije s naglaskom na dizajn orijentiran prema ljudima i na usklađivanje ekološkog ambijenta. U tijeku urbane revitalizacije, obnova urušenih urbanih javnih prostora igra ključnu ulogu u poboljšanju urbanog okoliša, promicanju urbanih prostora i tako dalje. Mnogi veliki projekti obnove javnih prostora imaju tendenciju biti pokretači projekta cijele regionalne revitalizacije. Mnoge vlade to koriste kako bi postigle vizualnu nadogradnju i promociju grada, i na taj način ne samo da bi zadržale potrošače lokalnog stanovništva nego i privukle više turista i vanjska ulaganja. Međutim, kako urbani javni prostor obično ne izaziva izravne ekonomske koristi, vrlo je vjerojatno da će postati izgubljen i nekorišten prostor. Kako povratiti snagu i vitalnost izgubljenim urbanim javnim prostorima postao je jedan od problema kojeg treba uputiti urbanom razvoju.

Slika 7 Primjer neiskorištenog prostora grada (Landscape Architecture)

Revitalizacija znači dati novi život, snagu, vitalnost području, dok urbana revitalizacija omogućuje bolji život ili snagu nekog susjedstva i revitalizaciju u klonulom gospodarstvu. S druge strane pojam revitalizacije može se opisati kroz fizičke i socijalne, kulturne i ekonomske dimenzije. Ideja revitalizacije je izbalansirati trenutni brzi razvoj u urbanim područjima kroz očuvanje urbanog identiteta, kulture i tradicije. Urbana obnova je proces koji se sastoji od niza urbanih strategija kako bi olakšala ekonomsku, socijalnu, kulturnu i povijesnu rekonstrukciju zapuštenih područja. Ciljevi obnove su preurediti grad u kojem ljudi žive i rade, stvoriti dobru kvalitetu okoliša: odgovarajuće društvene, kulturne i rekreacijske sadržaje te poboljšati kvalitetu življenja lokalnog stanovništva. Bez odgovarajuće strategije za obnovu prostora kako bi se održala kvaliteta, urbani javni prostor je podvrgnut djelovanju prirodnih i vremenskih faktora. Time javni prostor gubi privlačnost i posjećenost. Kako bi javni prostori ostali aktivni u trenutnom urbanom okruženju potreban je odgovarajući program za revitalizaciju urbanog javnog prostora.

3. REANIMACIJA JAVNOG GRADSKOG PROSTORA U VARAŽDINU

3.2. OPIS POSTOJEĆEG STANJA

Projekt reanimacije planiran je na sjevernom dijelu grada Varaždina na parceli koja se nalazi na Trgu Matije Gupca. Radi se o parceli sa slabom prometnom povezanošću, gdje osim za vozila stanovništva koje tamo živi, dominira pješački promet. Odabrani prostor se proteže kroz tri katastarske čestice:

1. k.č.br. 439/1 katastarske općine Varaždin, površina: 8168 m² – vlasništvo Grada
2. k.č.br. 439/2 katastarske općine Varaždin, površina: 622 m² – vlasništvo Grada
3. k.č.br. 3061/2 katastarske općine Varaždin, površina: 178 m² – javno dobro

Slika 8 Ortofoto snimka parcele (geoportal)

Ukupna površina ovih triju katastarskih čestica iznosi 8968 m². S južne, istočne i zapadne strane parcela je omeđena obiteljskim kućama, dok se na sjevernoj strani nalazi još jedan zeleni prostor, manje površine. Granica parcele na sjevernoj strani duga je približno 26 m, dok je južna strana malo dulja, 68 m. Najdulja je granica ona na zapadnoj strani koja iznosi oko

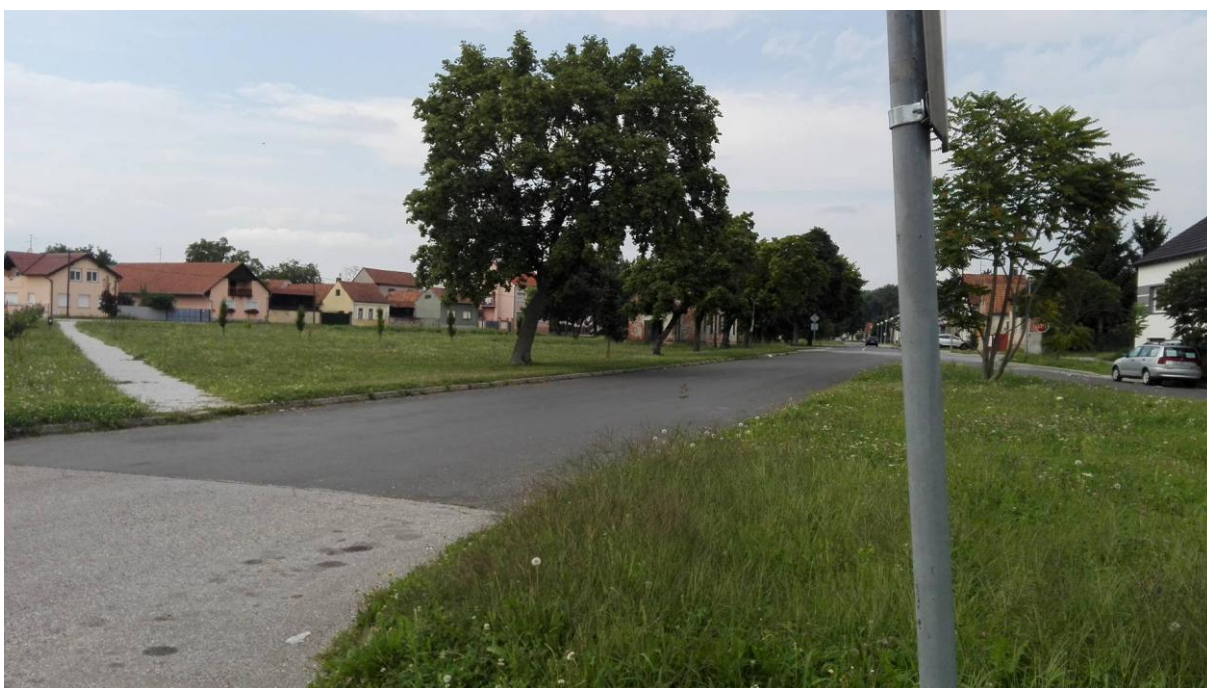
180 m, dok je istočna strana duga približno 170 m. Iz samog se pogleda na parcelu može zaključiti da se radi o relativno zapuštenom zemljištu; Većina površine nalazi se pod visokom, nesređenom travom. Također, tu se nalazi napuštena građevina, u vidno lošem stanju, o kojoj nitko ne brine. Preko zemljišta se proteže staza, napravljena od sitnih kamenčića te nekoliko stabala koja nemaju neki određeni raspored prema kojem su posađena. Parcela je okružena prometnicom sa sve četiri strane nasuprot kojih se nalaze stambene kuće. Nekoliko metara dalje nalazi se staro sajmište. Budući da opisano zemljište nema neku svoju funkciju te čini prazan i neiskorišten prostor, pogodno je za svakakve projekte.

Slika 9 Istočni prilaz parceli

Slika 10 Ruševna zgrada na parceli

Slika 11 Prometnica oko parcele

Slika 12 Zelena infrastruktura na parceli

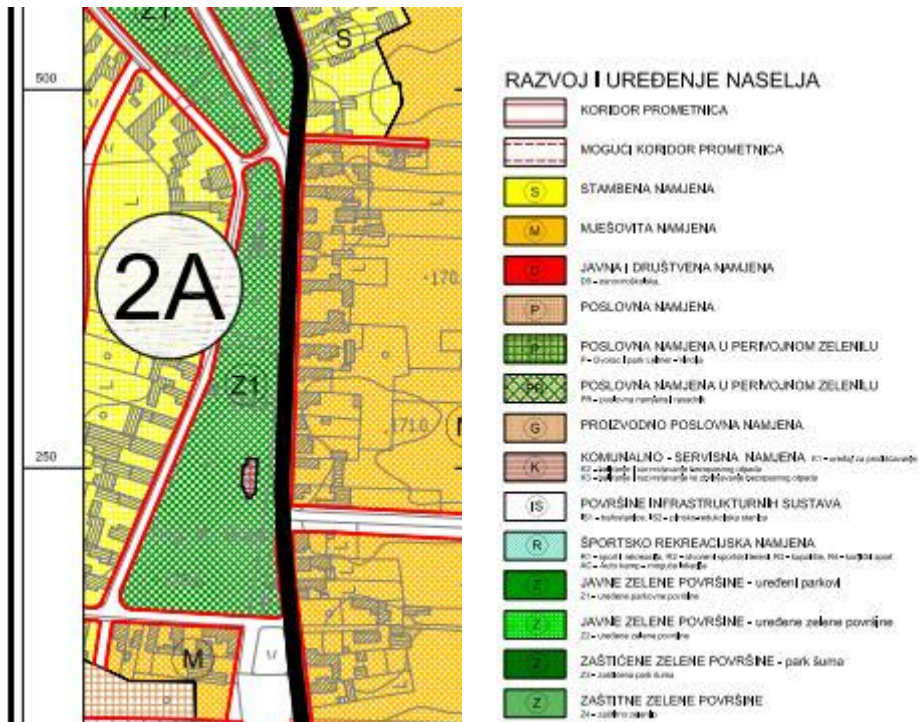
Iz gore navedenih slika može se iščitati da iako se radi o zapuštenom prostoru, ta površina ima potencijala da se projektira u neko javno dobro.

Javna dobra su ona dobra koja nam suvremena i moderna država stavlja na raspolaganje putem mehanizma javnog sektora. Javna dobra se javljaju iz razloga što tržište nije u mogućnosti osigurati njihovu racionalnu ponudu zbog same naravi javnih dobara. Javno dobro namijenjeno je općem i ravnopravnom korištenju građana u skladu sa smjericama boljeg društva. Osnovna, nesporna javna dobra su voda, zrak, zemlja, sunce, šume, more, prometna infrastruktura, ulice, trgovi, rudna bogatstva, internet, kulturna baština u najširem smislu. Dobrom se pod načelom jednakosti upotrebe može služiti svatko, na način da korištenjem jednog subjekta, drugi ne budu uskraćeni u mogućnosti korištenja. Pojedinaac se dobrom ne može služiti na način da se drugome onemogućí ili ometa korištenje. Ona se u pravilu koriste besplatno. Također ono može se povećavati (infrastruktura, pošumljavanje) ili smanjivati (privatizacija, loše upravljanje, eksploatacija šume, zagađenje zraka i vode).

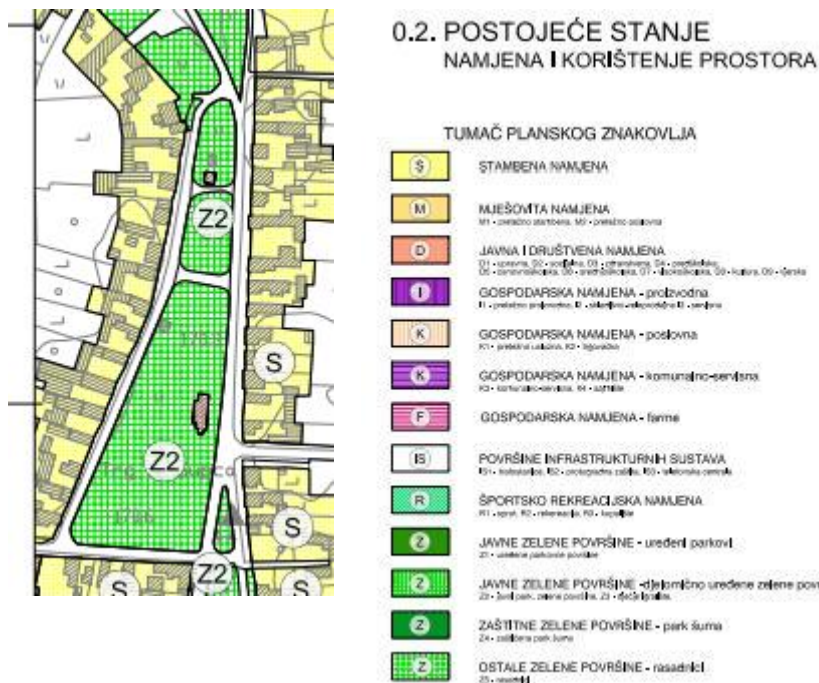
Značajke javnih dobara:

- neisključivost – korištenje javnog dobra u određenom trenutku od strane neke osobe ne isključuje mogućnost korištenje tog dobra drugoj osobi.
- neiscrpnost – ako neko javno dobro koristi više osoba u isto vrijeme to ne znači da će se to dobro iscrpiti
- nedjeljivost – javno se dobro ne može podijeliti

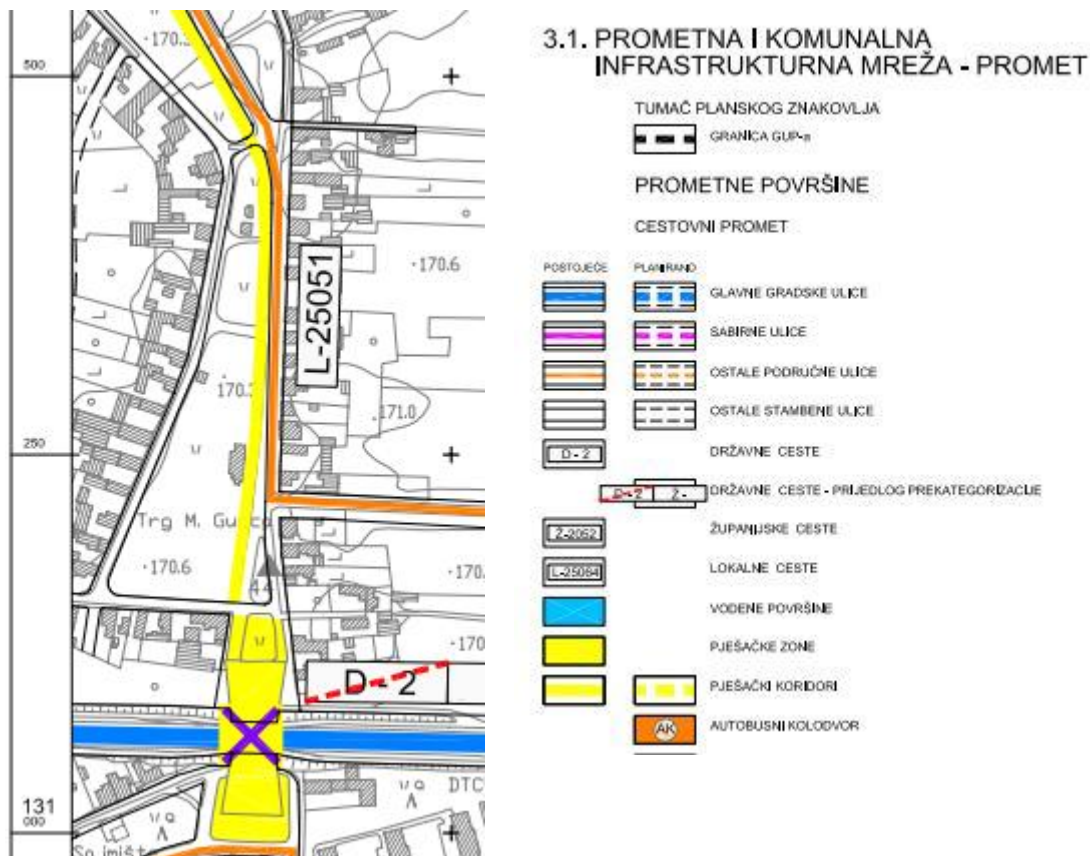
3.2. IZVOD IZ GENERALNOG URBANISTIČKOG PLANA GRADA VARAŽDINA

Slika 13 Izvadak iz GUP-a

Slika 14 Izvadak iz GUP-a (namjena)

Slika 15 Izvadak iz GUP-a (promet)

Odabrana parcela se nalazi na sjevernom dijelu grada Varaždina. Sjeverni dio grada obuhvaća prostor između dravskog kanala na sjeveru, željezničke pruge na istoku, Koprivničke ulice i Hallerove aleje na jugu te kompleksa HT-a na zapadu. Ovo je područje brojnih raznolikosti. Dominantni sadržaj je stambene namjene, na samoj Banfici te sjeverno i južno od Optujske ulice. To su uređeni, uglavnom dovršeni prostori pretežno obiteljske stambene gradnje. Starije stambene višekatanice su uz Koprivničku i u novije vrijeme uz Harambašićevu i Dravsku ulicu. U području između Međimurske ulice i željezničke pruge su poslovni sadržaji i benzinske postaje. Zapadni dio ovog dijela grada zauzima kompleks vojarnje i nekoliko proizvodno-skladišno upravnih parcela obostrano uz Optujsku cestu u Industrijskoj zoni Optujske ulice. U sjeveroistočnom dijelu je dio zaštićene Dravske park šume. U blizini nje se nalazi i gradska sportska dvorana Varaždin (Arena Varaždin). Dijelovi područja Banfice te gotovo cjelokupni prostor između Harambašićeve i dravskog kanala se danas koriste kao poljoprivredno zemljište. Slično je sa neizgrađenim prostorom između Hallerove aleje, izgrađenih parcela zapadno od Hegedušićeve i južno od radnih parcela u Optujskoj ulici. Uz križanje Hallerove aleje i Krklecove ulice, sjeverno od gradskog groblja je veliki rasadnik.

Svojevrsni infrastrukturni okvir na zapadnoj strani predstavljaju koridori dalekovoda. U zoni postoje osnovne škole, crkva, vrtići, igrališta, stadion Sloboda sa TTS centrom u sklopu kojeg je teretana te trkaća staza. Na nekadašnjim gmajnama između Trga Pavla Štoosa i Trga Matije Gupca nastao je djelomično omeđen parkovni prostor. U tom upravo spomenutom prostoru se nalazi parcela koju ću koristiti za projekt. Okolni prostor sve do Ulice Široke ledine i Dravskog kanala također se razvija na morfološkom obrascu nekadašnjeg prigradskog naselja.

Što se tiče korištenja površina za javne i druge namjene u Generalnom urbanističkom planu uvjeti za određivanje su:

- Temeljna obilježja prostora Varaždina i ciljevi razvitka urbane strukture i razvitka grada
- Valorizacija postojeće prirodne i izgrađene sredine
- Održivo korištenje i kvaliteta prostora i okoliša te unaprjeđivanje kvalitete života
- Postojeći i planirani broj stanovnika
- Poticanje razvoja pojedinih gradskih prostornih cjelina
- Ravnomjernije povećanje broja radnih mjesta na gradskom području

Površine svih namjena razgraničene su i označene bojom i planskim znakom na grafičkim prikazima. Odabrana parcela označena je zelenom bojom te oznakom Z1 što znači da se radi o javnoj zelenoj površini, točnije o uređenoj parkovnoj površini. Z1 su javni neizgrađeni prostor oblikovan planski raspoređenom vegetacijom i sadržajima ekoloških obilježja, namijenjen šetnji i odmoru građana. Funkcionalno oblikovanje parka određuju prirodne karakteristike prostora, kontaktne namjene i potreba za formiranjem ekoloških, edukativnih estetskih i rekreativnih površina. Gradnja građevina, sadržaja i opreme parka ovisi o realizaciji planirane parkovne površine u cjelini. Na ovim se površinama mogu graditi manji paviljoni, turističko-ugostiteljski sadržaji najveće tlocrtno površine do 150m², ali ne više od 10% površine parka, visine podrum i prizemlje. Prema vrsti, to mogu biti gradski parkovi, parkovne četvrti ili susjedstva, ozelenjeni trgovi i skverovi, edukativni i znanstveni parkovi, povijesni parkovi, tematski parkovi i slično. Tipološki oblik parka određuje način i razinu opremljenosti sadržajima, objektima i drugom opremom, a to se definira detaljnom planskom i projektnom dokumentacijom. Što se prometa oko parcele tiče, jedan dio spada u pješačku zonu, dok je drugi dio okarakteriziran kao ulični promet. Također, parcela ima oznaku i 2A (održavanje i dogradnja prostora pretežno obiteljske i stambene izgradnje).

3.3. OPIS PROJEKTA

Projekt koji je obrađen ovim završnim radom je reanimacija odnosno obnova javnog prostora. Moj zadatak je bio proučiti današnje trendove u preuređenju javnih površina te ih primijeniti na svom primjeru.

Odlučila sam kao projekt obraditi neiskorištenu javnu površinu te ju rekonstruirati u rekreacijski i socijalni prostor. Projekt se sastoji od dvije zgrade, jedna u obliku trokuta s oblim rubovima koja je prohodna i s jedne i s druge strane i te staze koje vode preko nje dijele se na pješačke i staze za trčanje te staze za rolanje, skate-anje i bicikle, dio zgrade koji nema stazu je travnat te su na njemu fotonaponski paneli. Funkcija te zgrade je knjižnica s kompjutorima te je sa sjeverne strane zgrade stakleni zid. Druga zgrada je također prohodna, ali samo s južne strane i samo za pješake. Na kraju te krovne staze nalazi se terasa kafića pripadajuće zgrade. Da bi se uljepšala atmosfera, između zgrada se nalazi fontana. Spomenute staze nadovezuju se s ostalim stazama koje vode po cijelom parku. Staze su široke i time omogućuju ljudima nesmetanu aktivnost. Park ima vrlo razvijenu komunikaciju i preko tih staza lako je doći do ciljanog mjesta parka. Prostor je podijeljen na manje površine i svaka ta površina ima drugačiji sadržaj. Nakon zgrada, krećemo li se prema sjeveru, najprije nam dolazi street workout koji se sastoji od šipki, greda mreža šipki na gumenoj podlozi koja se stapa sa stazom. Nakon street workouta nadalje s zapadne strane nalazi se prostor s dječjim igralima, ljuljačkama, vrtuljkom, klackalicama, također na gumenoj podlozi te je oko tih površina smješteno nekoliko klupa gdje će roditelji moći nadgledati djecu. S istočne strane smjestila sam skate park koji se sastoji od nekoliko rampi i sadržaja za akrobacije na skate-u, rolama i mini biciklima. Nakon toga dolazimo do dijela parka namijenjenog rekreaciji starijih generacija. Taj se prostor sastoji od nekoliko fitness sprava, sličnih kao i u street workoutu, ali prilagođenih starijim ljudima. Ono se isto tako nalazi na gumenoj podlozi. Na samom jugu parka smjestila sam tri malo veće pametne klupe, gdje će ljudi moći odmoriti od tjelovježbe te istovremeno će imati mogućnost da napune svoje mobitele. Moja je ideja da čitavim parkom postoji wireless internetska mreža jer smatram da je to vrlo važno za uspješnost današnjih javnih prostora. Sav nabrojani sadržaj smješten je u uređeno zelenilo koje daje poseban cjelokupan dojam o parku i njegovom ambijentu. Da bi taj ambijent bio što bolji park je pun cvijeća te začinskog bilja. Drveće u parku se sastoji od ukrasnog i listopadnog. Listopadno drveće služi da štiti od osunčanja s juga, te je odma svrha tog drveća da služi kao adrenalinski

dio parka. Do nekog drveća vode manje stazice te se po njima može i penjati, dok su neka stabla spojena visećim mostovima i užetom za malo hrabrije.

Slika 16 Primjer dječjeg igrališta na gumenoj podlozi (Landscape Architecture Works)

Slika 17 Skatepark (City of Gladwin)

Slika 18 Sprave za rekreiranje starijih osoba (Poreština)

Slika 19 Penjanje za djecu (Riviera Crikvenica)

Slika 20 Penjanje za odrasle (Roping poligon)

Slika 21 Primjer prohodnog krova (Archdaily)

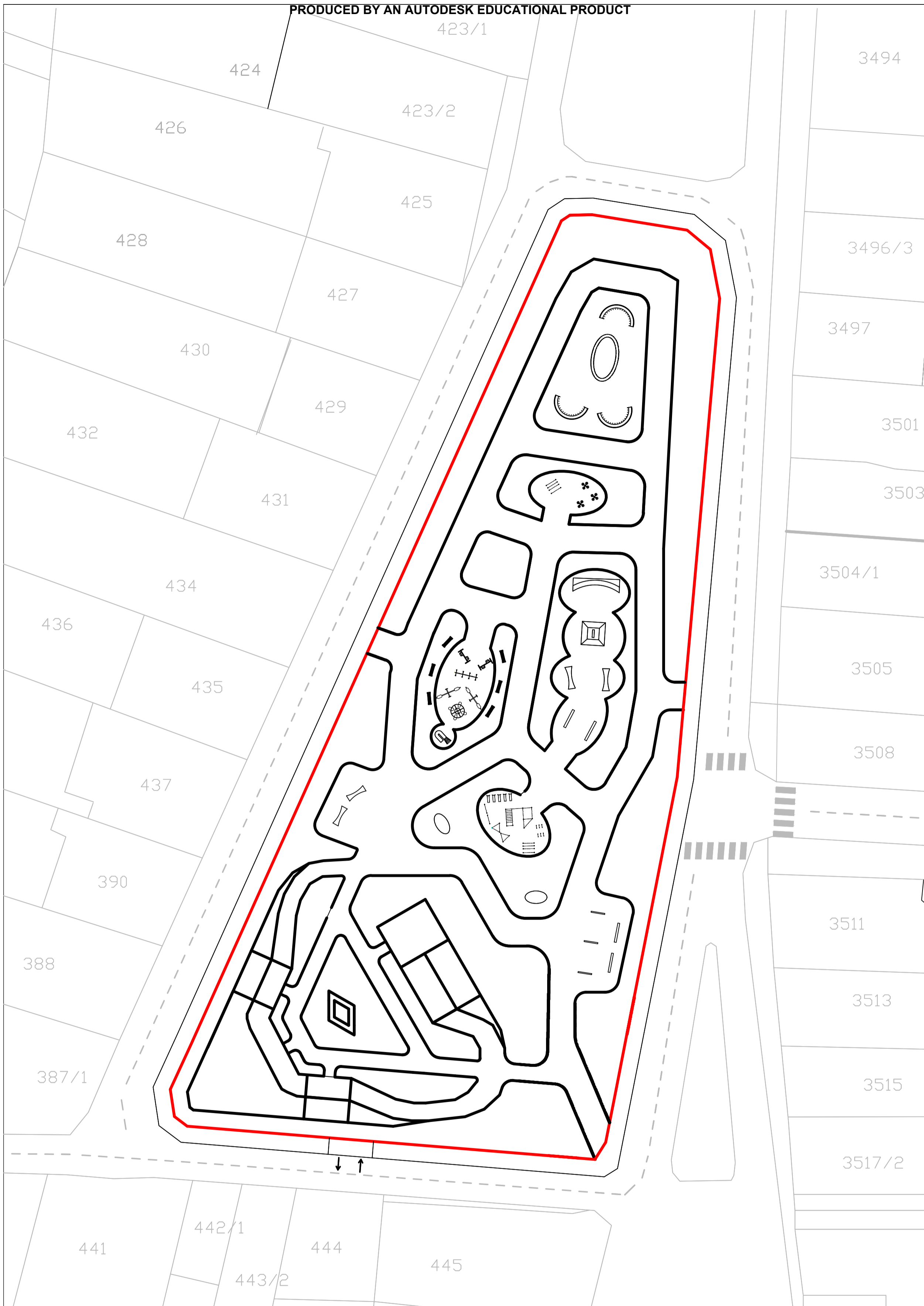
Slika 22 Prohodni krov i stakleni zid (Archdaily)

Slika 23 Primjer pametne klupe u Londonu (Senegy)

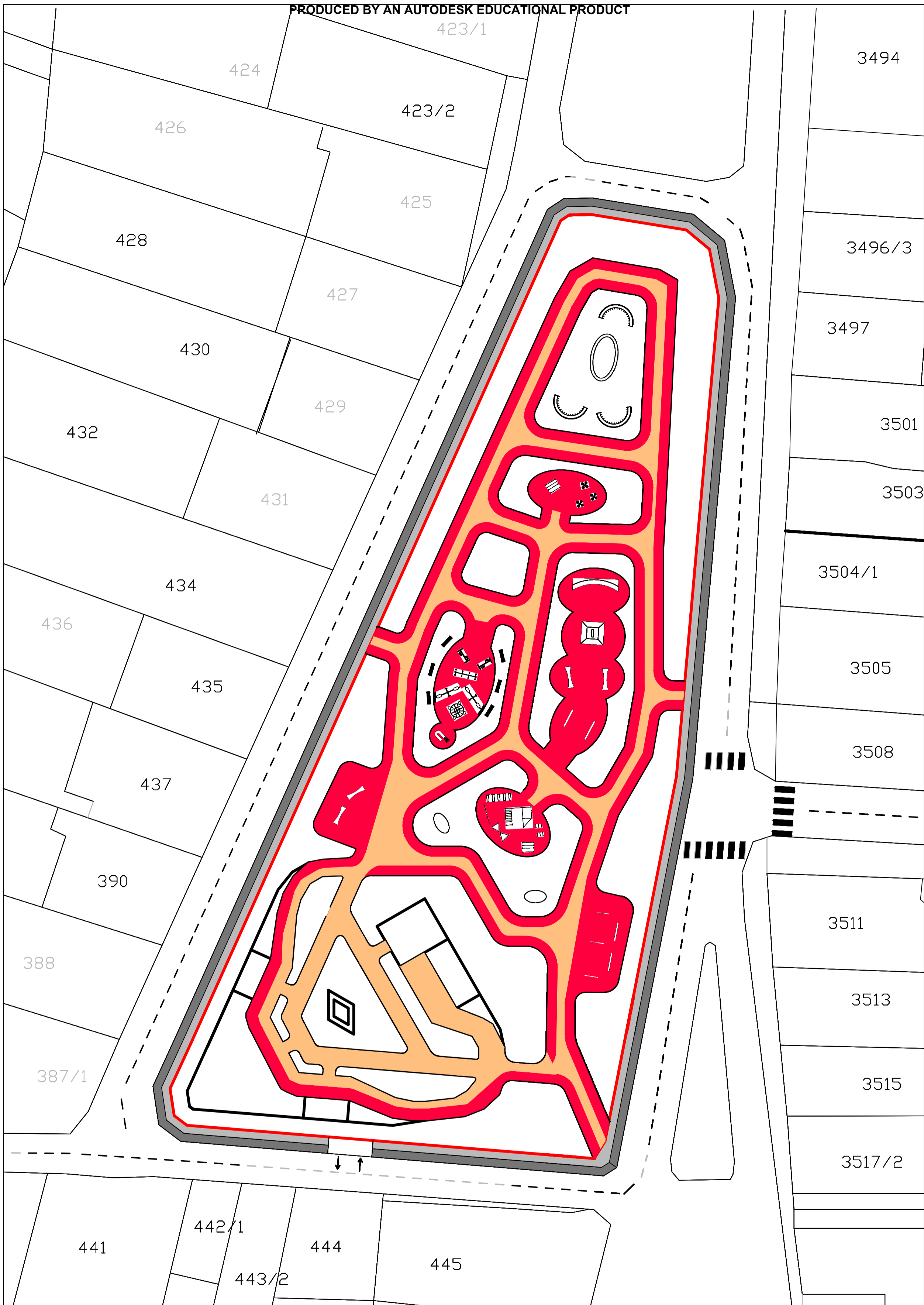
Smatram da trenutno stanje parcele ne prikazuje njezin puni potencijal. Prostor je nedovoljno iskorišten i njegovom bi reanimacijom ne samo stvorila novo mjesto za socijalizaciju ljudi već bih i Varaždinu dala još jednu posebnost po kojoj će ga ljudi prepoznavati. U svijetu se sve

više pažnje posvećuje uređenju javnih prostora jer su upravo oni poveznica između dinamičnih života ljudi. Bolja socijalizacija ima veliki značaj i na ekonomski razvoj tako što upoznavanjem novih ljudi dolazi do suradnji i novih ideja. Isto tako i zbog kvalitetno provedenog slobodnog vremena, pune se baterije i ljudi bolje funkcioniraju. Upravo su javne površine izravno dostupne građanima i ukoliko su kvalitetno integrirane u prostoru stanovnici će se uvijek rado vraćati, jer će se osjećati ugodno. U mom projektu svatko će moći naći nešto za sebe. Za ljude koji vole sport i rekreaciju, park je prepun elemenata za tjelovježbu, pa čak i akrobacije. Ukoliko se više vole socijalizirati uz šalicu kave, tu se nalazi kafić te mogu uživati u pogledu sa terase na krovu, a ako su knjige ili pak online društvene mreže primarni interes nekog društva za njih pak postoji knjižnica s kompjuterima. Također i djeca i stariji imaju svoj prostor u ovom parku.

KARTA PARCELACIJE

- GRANICA OBUHVATA
- GRANICA PARCELACIJE

KARTA PROMETA (PARTER)

- LEGENDA:
- BICIKLISTICKA STAZA
  - GUMENE PODLOGE/STAZE ZA ROLANJE, SKATE, BICIKL
  - STAZE ZA JOGGING/SETNJU
  - PJEŠACKA STAZA/NOGOSTUP
  - GRANICA OBUHVATA

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

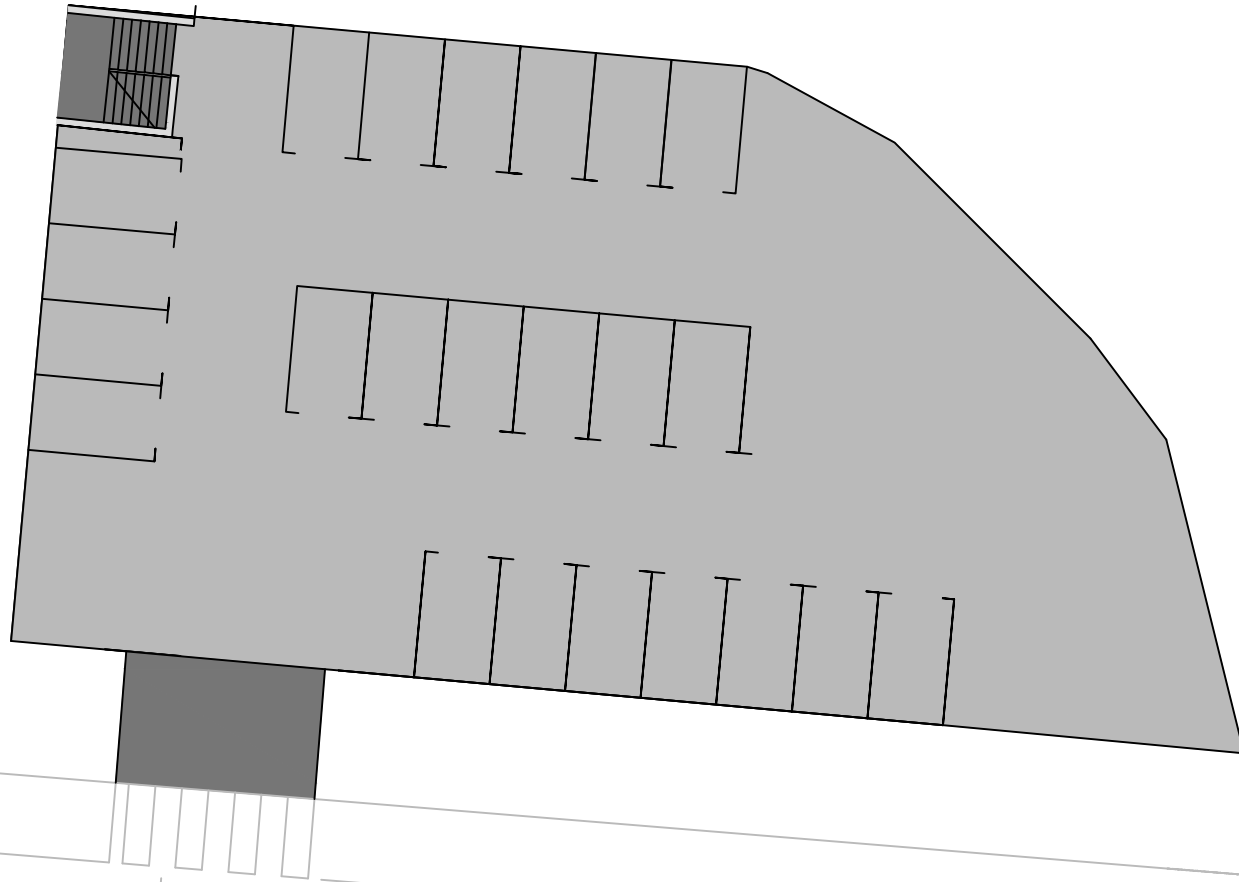
PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

390

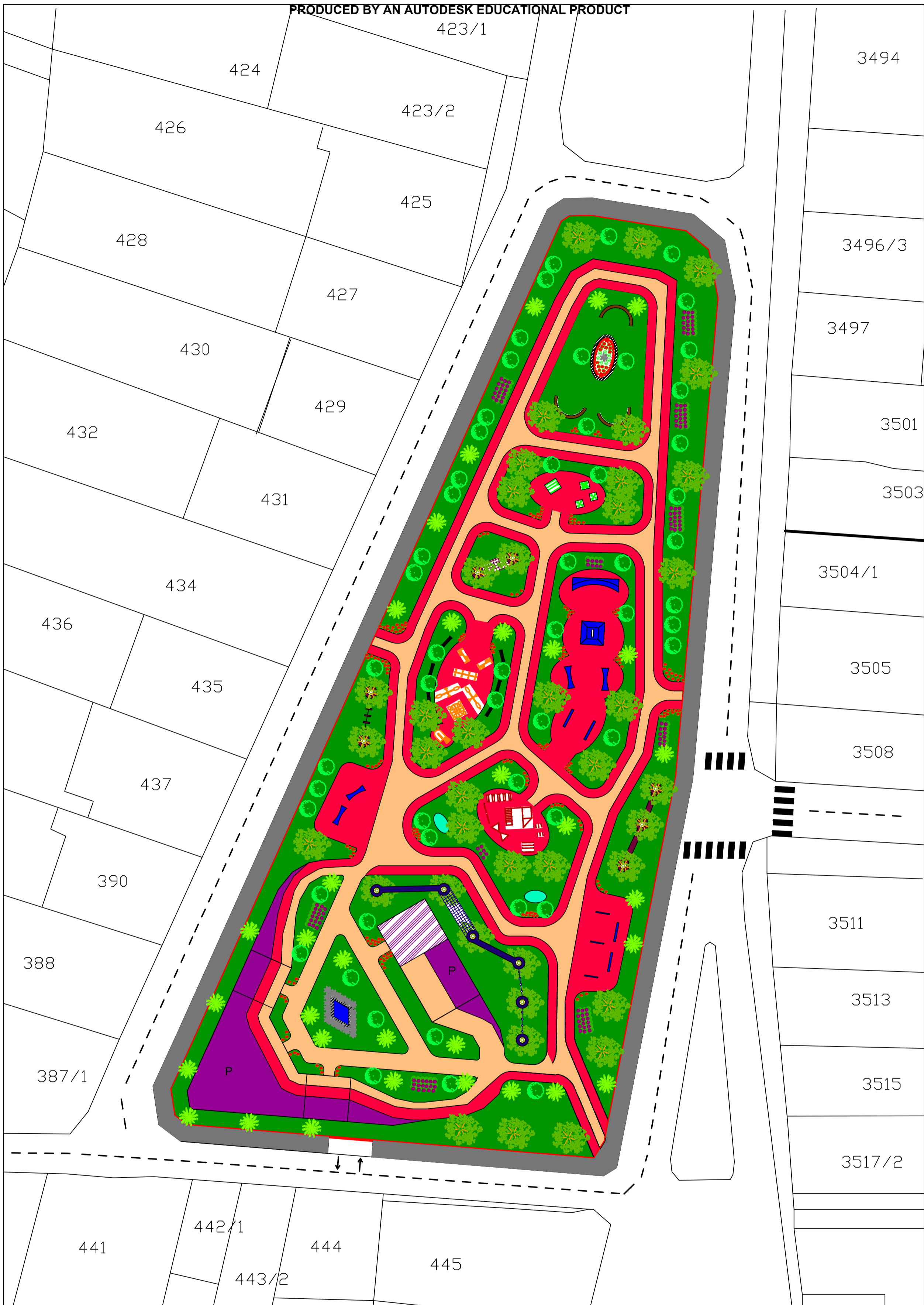
P-1

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

KARTA NAMJENE

LEGENDA:

KNJIZNICA/KAFIC	SPRAVE ZA STREET WORKOUT
GUMENE PODLOGE/STAZE ZA ROLANJE, SKATE, BICIKL	FITNESS SPRAVE ZA STARJUE
STAZE ZA JOGGING/SETNJU	PAMETNE KLUPE
TRAVNATE POVRSINE	TERASA KAFICA
DJECA IGRALA	GRANICA OBUHVATA
NOGOSTUP	STIJENE ZA PENJANJE
	ADRENALNSKI DIO PARKA ZA ODRASLE
	ADRENALNSKI DIO PARKA ZA DJECU

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

KARTA ZELENE INFRASTRUKTURE

LEGENDA:

ZELENI KROV S FOTOPANELIMA	NOGOSTUP
GUMENE PODLOGE/STAZE ZA ROLANJE, SKATE, BICIKL	PAMETNE KLUPE
STAZE ZA JOGGING/SETNJU	TERASA KAFICA
TRAVNATE POVRSINE	GRANICA OBUHVATA

KARTA KRAJOBRAZA

LEGENDA:

	TRAVNATI KROV		LISTOPADNO DRVECE
	TRAVNATE POVRŠINE		ZACINSKO BILJE
	UKRASNO DRVECE		CVLJECE
	GRMLJE		

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

PRODUCED BY AN AUTODESK EDUCATIONAL PRODUCT

4. ZAKLJUČAK

U današnjem suvremenom svijetu ljudi imaju sve manje vremena za druženje i rekreaciju. Ovim bih projektom potaknula ne samo mlade, već i starije građane da više vremena provode u prirodi okruženi drugim ljudima. Svoj projekt smatram održivim jer će svojim mirnim ambijentom privlačiti mještane te će doprinijeti boljoj socijalizaciji, a pošto u projektu možemo naći elemente za ljude različite dobne skupine i različitih interesa, nitko se neće osjećati izostavljenim. Svrha ovakvog projekta je da pruži priliku ljudima na interakciju unutar prostorne okoline kojoj pripadaju. Javni prostor je katalizator koji omogućuje ljudima da izgrade zajednice, da se posvete jedni drugima, i da pletu društvenu mrežu. Rekreacijski park obiluje izbornim sadržajima te nudi širok raspon popularnih rekreacijskih aktivnosti. Te aktivnosti su potpuno neobavezne - nitko nije prisiljen sudjelovati u njima, ali kad god su prave okolnosti - kad je kvaliteta fizičkog okruženja visoka te urbane rekreativne aktivnosti javljaju se u velikom broju, jer mnogi ljudi smatraju rekreaciju u urbanim prostorima s drugim ljudima, posebno atraktivna da se u njim uključe. Parkovi sa prirodnim okruženjima mogu također potaknuti veće korištenje i pružaju bolje zadovoljavajuća iskustva. Javni otvoreni prostor također može doprinijeti socijalnoj interakciji i druženjima, pružajući priliku za izgradnju i održavanje društvene mreže i smanjenje socijalne izolacije.

5. LITERATURA

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Urban_open_space
2. <http://www.healthyactivebydesign.com/design-features/public-open-space>
3. <http://www.archdaily.com/>
4. http://www.academicjournals.org/article/article1379601906_Ijla.pdf
5. http://www.academia.edu/313641/The_Sociology_of_Urban_Public_Spaces
6. http://nemo.uconn.edu/publications/open_space_fsCollection.pdf
7. <http://culturedays.ca/blog/2015/09/10/top-five-reasons-public-space-important/>

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, PATRICIA ŠERBETAR (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom BEANIMACIJA JAVNOG PROSTORA U VARAŽDINU (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Šerbetar

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, PATRICIA ŠERBETAR (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom BEANIMACIJA JAVNOG PROSTORA U VARAŽDINU (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Šerbetar

(vlastoručni potpis)